

K ORGANIZACI OBRANY FRANCIE

V redakčně upraveném článku npor. Ing. Jozefa Nedély pracovníka ÚVIS ČSA předkládáme čtenářům přehled o organizaci obrany Francouzské republiky s údaji omezenými rokem 1990.

Francouzská republika jako jeden z nevyspělejších států je zároveň jadernou mocností. Je zakládajícím členským státem NATO a stálým členem Rady bezpečnosti OSN. Francie má velký vliv na řešení mnoha oblastních i celosvětových problémů a konfliktů. Je uznávána jako jedna z hospodářsky nejsilnějších a politicky nejvlivnějších zemí světa. Potenciál jaderných zbraní Francie (třetí na světě) je soustavně modernizován. Francie neustále zdokonaluje rovněž konvenční zbraně a zbraňové systémy. Od roku 1966 stojí mimo vojenskou organizaci NATO.

Vojenská doktrína Francie připouští možnost války, nepovažuje však válku za nevyhnutelnou a jednoznačně odmítá, aby válka byla nástrojem k dosahování politických cílů. Francie zásadně přehodnotila svou předchozí politiku a stala se první zemí NATO, která prolomila tendenci podřizování se strategickým zájmům USA. Vyhlásila, že své prostředky jaderného napadení nezaměřuje proti konkrétnímu nepříteli, nýbrž proti hrozbě, která může přijít z kteréhokoli směru.

Vojenská politika a ozbrojené síly Francie prošly do konce osmdesátých let intenzivním vývojem. Přinesly i některé prvky, které mají význam pro studium a hodnocení vojenské politiky a armád všech vyspělých zemí. Těmi je snaha generality vymanit se politické kontrole uskutečňované vládou a volenými orgány, při rozhodování otázek bezpečnosti prosazovat prvořadost vojenských přístupů, a také snaha při řešení otázek bezpečnosti prosazovat prioritu politických přístupů, uplatňované prezidentem Mitterrandem, což znamená odmítnutí samé podstaty vojenskostrategického pojetí NATO "pružné reakce" a americké teorie SDI.

Jaderné zbraně jsou považovány za nenahraditelný prostředek k uhájení mocenského postavení a nezávislosti Francie. Lze předpokládat, že v nejbližší budoucnosti nebude Francie aktivní v procesu jaderného odzbrojení, ale naopak bude využívat všech možností, jak zdůvodnit, proč v jaderném odzbrojení musejí jít příkladem USA a SSSR. Za přínosné stanovisko lze považovat Mitterrandovo vyhlášení, že Francie nesmí učinit nic, čím by šla proti současnému posunu směrem k odzbrojení. Pokud celosvětový posun k jadernému odzbrojení a k všeobecné mezinárodní bezpečnosti na co nejnížší úrovni vojenské síly obou stran bude dále pokračovat, pak i Francie bude nucena přistoupit na konkrétní odzbrojovací opatření.

Potenciál francouzských jaderných zbraní a přístup Francie k jadernému odzbrojení je nedílně spojen s postavením Francie v NATO, i když Francie již přes dvě desetiletí stojí mimo vojenskou organizaci paktu. Ozbrojené síly se však podílejí na spojeneckých vojenských

cvičeních NATO a jsou seznamovány s plány spojenců. Francie je vojenským účastníkem projektu EUROCOM, v němž jde o spolupráci v oblasti zabezpečení spojení a velení jednotkám, projektu NADGE o jednotném automatizovaném systému řízení a uvědomování protivzdušné obrany NATO. Francie se také účastní zasedání Mezinárodního sekretariátu NATO v otázkách spolupráce při výrobě konvenčních zbraní. Účastní se konferencí o modernizaci ve vyzbrojování vojsk. Také má svého stálého zástupce pro otázky vojenských ropovodů a je zastoupena v Agentuře protivzdušné obrany. Je členem sdružení výrobců pozemních protivzdušných řízených střel, Vojenského úřadu pro standardizaci, Vědeckého a výzkumného úřadu pro leteckou techniku.

Organizační členění obrany prošlo dlouhým vývojem. Zásady organizace a vymezení pravomocí jsou shrnuty ve dvou nejdůležitějších dokumentech o zabezpečení obrany Francouzské republiky, a to ústavě republiky a nařízení 59 147 ze dne 7. 1. 1959.

Prezident republiky je garantem národní nezávislosti a nedotknutelnosti francouzského území. Je povinen dodržovat státní smlouvy a dohody. Je vrchním velitelem ozbrojených sil. Předsedá nejvyšší Radě obrany. V případě ohrožení celistvosti republiky, národní nezávislosti, plnění mezinárodních závazků, nebo z jiných závažných důvodů přijímá rozhodnutí jen po oficiálních konzultacích. Zároveň je povinen informovat veřejnost o dané situaci. Zákon stanovuje prezidentu organizovat vojenskou obranu Francie. Vyhlášení války je v pravomoci parlamentu. Stanné právo může vyhlásit pouze parlament (do 12 dnů ho může vyhlásit i Rada ministrů).

Z nařízení 59 147

Předseda vlády je odpovědný za obranu Francie a její vojenské řízení. Vydává rozkazy a nařízení k obraně, dbá na jejich plnění. Rozhoduje o přípravách a vedení důležitých strategických operací. Po vojenské stránce zabezpečuje bezprostřední spolupráci s ostatními ministerstvy.

Výbor obrany je řízen prezidentem republiky a jeho členy jsou: předseda vlády, ministr zahraničních věcí, vnitra, obrany, financí, ekonomiky a privatizace, průmyslu. V případě potřeby může prezident republiky povolát i jiné ministry.

Vědecký výbor obrany řídí předseda vlády. Zabezpečuje spolupráci vědy a výzkumu, vědy a technického rozvoje a další orientaci vědy při obraně republiky.

Meziministerský zpravodajský výbor řídí předseda vlády ke směřování a součinnosti služeb při získávání a vyhodnocování zpráv.

Každý ministr je odpovědný za své odvětví a jeho připravenost k obraně státu.

Státní tajemník obrany je řízen předsedou vlády. Odpovídá za uplatnění vojenské politiky (organizaci, řízení, použití a mobilizování ozbrojených sil, infrastrukturu).

Ministr vnitra odpovídá za přípravu, výcvik a činnost civilní obrany, za ochranu důležitých objektů a materiálových zdrojů státního významu. V oblastech, kde se vede bojová činnost, odpovídá za součinnost civilní obrany s bojujícími útvary a za udržování veřejného pořádku.

Státní tajemník pro vědu a průmysl je za války odpovědný za chod průmyslové výroby, využívá všech dostupných zdrojů, průmyslové přerozdělení území. Zabezpečuje nepřetržité spojení mezi armádou a průmyslovou výrobou.

Ministr obrany je nevoják, úzce spolupracuje s kolektivem odborníků:

- generálním tajemníkem Hlavní výzbrojní správy (školení, věda, výzkum, výroba zbraní),

- generálním tajemníkem pro administrativu (administrativa, finanční služba, sociální program),

- náčelníkem štábu ozbrojených sil (vojenské školství, plánování, organizace vojsk, organizační chod armády).

Ministři obrany jsou podřízeni náčelníci štábů pozemního vojska, vojenského námořnictva, vojenského letectva a generální inspektor Národního četnictva.

Ministr obrany předsedá:

- výboru náčelníků štábů,
- nejvyšším radám pozemního vojska, vojenského námořnictva, vojenského letectva,
- studijním a konzultativním orgánům výše uvedených vojsk, stálé radě pro otázky vojenské služby,
- nejvyšší radě, která studuje a rozhoduje v otázkách rozmístování kádru v ozbrojených silách Francie.

Ministr obrany je zplnomocněn předsedou vlády připravovat důležité rozkazy a nařízení, sladovat a řídit přípravu a využití zdrojů pro potřeby armády u ostatních ministerstev, řídit vědeckou a výzkumnou práci v zájmu obrany. V případě pracovní zaneprázdněnosti předsedy vlády, předsedá Meziministerskému zpravodajskému výboru.

Náčelník štábu ozbrojených sil Francie je jmenován dekretem rady ministrů. Je také přímo podřízen prezidentu republiky a vládě. Pod jejich řízením zabezpečuje velení vojenským operacím, navrhuje použití strategických zbraní a představených jaderných sil. Je členem vojenské rady vlády. Náčelníci štábů jsou jeho zástupci při vedení bojových operací.

Velitel strategických sil velí při vedení bojových operací strategickým silám. Právo rozhodovat o nasazení francouzských jaderných prostředků přísluší výlučně prezidentu francouzské republiky.

Velitel strategických námořních sil řídí zasazení těchto sil i použití řízených střel z ponorek.

Operativní obrana území (D.O.T.) zabezpečuje součinnost s operacemi na území Francie. Jejím úkolem je obrana proti vzdušným výsadkovým, námořním výsadkovým nebo diverzním skupinám. Spolupracuje s civilní obranou. Velitelé obranných zón jsou řízeni předsedou vlády podle doporučení ministra obrany.

Rozdělení vojenského rozpočtu na rok 1990 (v mld. FRF) viz **tabulku 1.**

Vojenský rozpočet od roku 1985 do roku 1990 - viz **tabulku 2.**

Počty příslušníků ozbrojených sil - viz **tabulku 3.**

Programy vyzbrojování

● Jaderné síly:

- **strategické letectvo** - studium a vývoj nových materiálů,
- **strategické námořní síly** - výstavba atomové ponorky s jadernými zbraněmi Le Triomphant, modernizace atomové ponorky Foudroyant,
- **představené jaderné síly** - dodávka 13 letadel Mirage 2000 N, další vývoj a výroba řízených střel Hades, uvedení do operačního použití třetí leteckou skupinu (escadronu) letounů Mirage 2000 N,
- **strategické spojovací prostředky** - vývoj a výroba leteckého záchranného systému Astarté a Ramses.

Tabulka 1

	Mld. FRF
Pozemní vojsko	49,434
Vojenské námořnictvo	37,517
Vojenské letectvo	39,533
Národní četnictvo	17,067
Společné oddělení*)	45,892
Celkem	189,443

Poznámka: *) spravuje vojenské školství, zdravotnictví, vědu a výzkum.

● **Pozemní vojsko** obsahuje dodávku objednaných prostředků z rozpočtu na rok 1990: 10 tanků AMX Leclerc, 17 raketometů, 37 děl různých ráží, 100 bojových vozidel VBL, 220 bojových vozidel VAB, 330 obrněných transportérů VTL, 1762 kolových vozidel, 400 odpalovacích zařízení typu ACCP, 50 odpalovacích zařízení typu SATCP Mistral, 300 m mostů na samohybných podvozcích.

Tabulka 2

Rok	Mld. FRF	% hrubého národního důchodu
1985	150,200	3,85
1986	158,350	3,76
1987	169,200	3,82
1988	174,276	3,67
1989	182,360	3,61
1990	189,443	3,55

● **Vojenské námořnictvo** počítá s objednávkou 3 kusů Atlantique 2, modernizací 6 letounů Super Étendard, modernizací 2 fregat. Dále s dodávkou 4 vylodovacích člunů Foudre, dalším vývojem a konstrukcí letadlové lodi na jaderný pohon Charles de Gaulle, útočných atomových ponorek Améthyste, pokračováním ve vývoji fregaty Jean Bart a s konstrukcí 6 lehkých fregat, minolovek a doprovodných plavidel.

● **Vojenské letectvo** má objednávkou 28 letounů Mirage 2000 DA a Mirage 200 N, 6 vrtulníků Écureuil, 310 leteckých protileteckých řízených střel, 512 leteckých protizemních řízených střel, 110 pozemních protileteckých řízených střel s krátkým doletem.

Tabulka 3

	Pozemní vojsko	Vojenské námořnictvo	Vojenské letectvo	Národní četnictvo	Společné oddělení	Celkem
Vojáci v aktivní službě	108 049	46 198	57 475	77 920	11 351	300 993
Povolanci	180 504	19 096	35 643	10 342	3 069	248 654
Občanští pracovníci	38 442	7 241	5 485	967	77 466	129 601
Celkové počty	326 995	72 535	98 603	89 229	91 886	679 248
V %	48,2	10,7	14,5	13,1	13,5	100

● **Národní četnictvo** uvažuje o objednávkě 2725 silničních dopravních prostředků pro silniční policii a 1370 terminálů Saphir.

Součástí francouzských jaderných sil je strategické letectvo, strategické námořní síly a tzv. předsunuté jaderné síly.

Počty osob zařazených ve francouzských jaderných silách - viz **tabulku 4**.

Tabulka 4

	Počty osob
Vojáci v aktivní službě	16 605
Povolanci	12 105
Občanští pracovníci	9 613
Celkem	38 323

■ **Složení strategického letectva:** 2 palebné jednotky balistických řízených střel S-3 po 18 kusech rozmístěných u Plateau d'Albion, 2 bombardovací letecké skupiny (escadrony) na letounech Mirage IV P, 11 dopravních letounů C 135 F Stratotank.

■ **Strategické námořní síly mají:** 3 jaderné ponorky po 16 řízených střelách M-20, 1 jadernou ponorku v přestavbě na řízené střely M-4.

■ **Předsunuté jaderné síly** jsou organizovány jako letecké, pozemní a námořní:

- letecké: - 2 letecké skupiny (escadrony) letounů Mirage 2000,
- 2 letecké skupiny letounů Jaguar,
- 4 skupiny dálkového letectva s letouny Mirage III a Jaguar,
- pozemní: - 5 pluků řízených střel Pluton po 30 odpalovacích zařízeních,
- námořní: - 2 letadlové lodě, na každé letecká skupina s letouny Super Étendard.

Pozemní vojsko Francie má tři armádní sbory. Složení 1. armádního sboru s velitelstvím v Metách:

- 7. td (Besançon),
 - 10. td (Chalons sur Marne),
 - 12. školní td (Saumur),
 - 14. školní td. (Montpellier).
2. armádní sbor s velitelstvím v Baden-Badenu v SRN:
- 1. td (Treves),
 - 3. td (Fribourg),
 - 5. td (Landau),
 - 15. pd (Limoges).
3. armádní sbor s velitelstvím v Lille:
- 2. td (Versailles),
 - 8. pd (Amiens).

Nejmladším svazkem pozemního vojska Francie jsou tzv. síly pro rychlé zasazení FAR (Force d'action rapide). Rozhodnutí o jeho vytvoření bylo součástí programu výstavby francouzských ozbrojených sil na léta 1984 až 1988. FAR je od svého vytvoření preferovaným svazkem celého pozemního vojska. Velitelství FAR bylo umístěno do pařížského předměstí Maisons-Laffitte. Hlavní důraz bojové přípravy se soustřeďuje na vzdušnou a pozemní mobilnost. FAR má pět divizí:

- 4. aeromobilní divize (Nancy),
- 6. lehká obrněná divize (Nîmes),
- 9. divize námořní pěchoty (Nantes),
- 11. vzdušná výsadková divize (Toulouse),
- 27. horská divize (Grenoble).

Teritoriální armáda je rozdělena na šest vojenských, čtyři letecké a tři námořní okruhy: Vojenské okruhy (celkem 22 divizí):

- 1. Pařížská zóna (Paris) - 12. a 13. divize,
- 2. Severní zóna (Lille) - 21., 22. a 23. divize,
- 3. Západní zóna (Rennes) - 31., 32. a 33. divize,
- 4. Jihozápadní zóna (Bordeaux) - 41., 42., 43. a 44. divize,
- 5. Jihovýchodní zóna (Lyon) - 51., 52., 53., 54. a 55. divize,
- 6. Východní zóna (Metz) - 61., 62., 63., 64. a 65. divize.

Letecké okruhy a jejich velitelství:

- 1. Metz,
- 2. Villancoublay,
- 3. Bordeaux,
- 4. Aix en Provence.

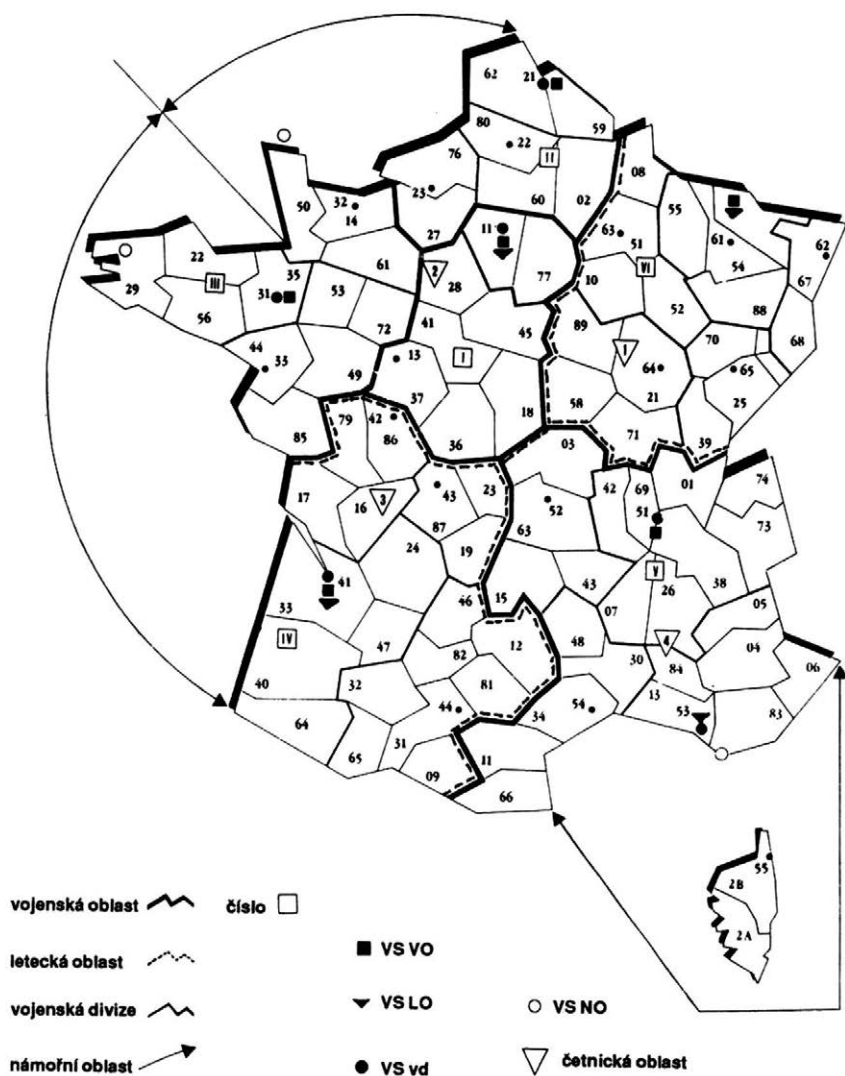
Námořní okruhy a jejich velitelství:

- 1. Cherbourg,
- 2. Brest,
- 3. Toulon.

V zámořských departementech Francie jsou čtyři vrchní velitelství: Antily-Guayana, Francouzská Polynesie, na jihu Indického oceánu, Nová Kaledonie.

Ozbrojené síly jsou rozmístěny i na území samostatných států:

ORGANIZACE ÚZEMNÍ OBRANY

Obr. 1

- dvě velitelství ozbrojených sil - Djibouti a Point d'Appui na Kapverdských ostrovech,
- dvě velitelství vojenských skupin - Port Bouet na území Pobřeží slonoviny a Libreville na území Gabunu.

Ozbrojené síly v zámoří mají asi 100 lehkých obrněných vozidel, 20 letounů, 40 vrtulníků a 15 bojových plavidel.

Počty osob v zámoří - viz **tabulku 5**.

Tabulka 5

	Počty osob
Vojáci v aktivní službě	11 511
Povolanci	6 346
Občanští pracovníci	2 171
Celkem	20 028

Nejvýznamnějším a nejsilnějším svazem polní armády je **2. armádní sbor**. Je **trvale rozmístěn v SRN**, na území spolkových zemí Bádensko-Württembersko a Rýnsko-Falc, a to od r. 1945. Hlavním úkolem sboru bylo chránit přístupy k území Francie.

Po vystoupení Francie z vojenské organizace NATO přešel 2. armádní sbor do výlučné podřízenosti francouzského prezidenta. V současnosti je sbor jako vševojenský svaz připraven vést bojovou činnost samostatně nebo v součinnosti s armádami NATO. Základem jeho vysoké bojové připravenosti, síly je stoprocentní kádrová naplněnost a vybavenost nejmodernější bojovou technikou. Třetinu početního stavu tvoří vojáci z povolání a sloužící na úvazek. Ve velitelském sboru jsou důstojníci s vysokým vojenským vzděláním. Většina vyšších důstojníků a generálů prošla službou u cizinecké legie, nejstarší příslušníci velitelského sboru mají zkušenosti z války v Alžírsku, mnozí z nich zastávali velitelské funkce při intervenčních akcích v zámoří.

Bojová příprava sboru se zaměřuje na zvládnutí útočné i obranné činnosti v podmínkách střeoevropského válčiště. 2. armádní sbor bude i nadále svazem, přednostně vyzbrojovaným nejmodernější bojovou technikou, zejména tankovou a protitankovou.

Francouzská cizinecká legie byla založena francouzským králem v roce 1831, který ji určil do služeb mimo území francouzského království. Do legie přešli bývalí příslušníci švýcarské gardy a pluku Hohenlohe.

Cizinecká legie se velmi aktivně zapojila do války v Alžírsku. V roce 1960 měla 40 000 osob, v roce 1980 už jen 7 500 a v roce 1985 celkem 8 356 osob - z toho 350 důstojníků, 1 416 poddůstojníků a 6 590 řadových legionářů. Ve francouzské cizinecké legii slouží nyní asi 40 % příslušníků francouzské národnosti, ostatní legionáři jsou ze 108 národností světa. Každým rokem přijímá legie přibližně 1 500 nováčků z asi 6 000 zájemců. Uvádí se, že 80 % nováčků vstupuje do legie proto, že v ní vidí řešení svých sociálních a rodinných problémů. Na území Francie jsou jednotky cizinecké legie rozmístěny ve městech Aubagne, Nîmes, Orange, L'Ardoise. V zámoří mají posádky na Guayaně, v Djibouti, v Mayotte a na atolu Mururoa.

Sily vojenského námořnictva jsou rozděleny do čtyř oblastí: Středozemního moře (s velitelstvím v Brestu), Atlantského oceánu (s velitelstvím v Toulonu), Indického oceánu (velitelství je na palubě velitelské lodi Marne), Tichého oceánu (s velitelstvím v Papeete).

Do francouzského vojenského letectva patří taktické letectvo FATAF (Forces Aériennes Tactiques), protivzdušná obrana CAFDA (Forces de Défense Aérienne) a dopravní letectvo COTAM (Transport Aérienne).

Taktické letectvo má ve výzbroji 270 letounů **Mirage 2000 N, Mirage III E, Mirage VF, Jaguar, Mirage F1 CR**, rozdělených do šesti leteckých eskader. Velitelství eskader: Colmar, Luxeuil, Nancy, Saint-Dizier, Strasbourg a Toul.

Protivzdušná obrana je vybavena 180 letouny **Mirage F1 C, Mirage F1 B, Mirage 2000**, rozdělených do čtyř leteckých eskader s velitelstvími v Cambrai, Dijonu, Orange a Reimsu.

Dopravní letectvo má ve výzbroji 70 letounů Transal C 160, 10 letounů Hercules C 130, 4 letouny DC 8, 102 vrtulníky ve čtyřech leteckých eskadrách s velením v Evreux, Orléansu, Toulouse a Villacoublay.

Národní četnictvo je rozděleno do tří druhů:

- územně správního - 54 845 osob (70 %),
- mobilního - 17 268 (22 %),
- ostatních druhů - 5 043 osoby (8 %).

K hlavním druhům výzbroje národního četnictva patří 28 obrněných vozidel VBC 90, 121 vozidlo typu AML, 155 obrněných kolových vozidel VBR 6, 33 dopravní kolová vozidla VT, 41 vrtulník, 6 lehkých letounů.

Vojenské školy

● **Vojenská odborná škola (ESM)** v Coëtquidanu připravuje důstojníky pozemního vojska. Přihlásit se ke studiu mohou maturanti ve věku 17 až 23 let. Studium je tříleté, výuka bezplatná. Služební příjem je v prvním ročníku 2 246, ve druhém 5 790 a ve třetím (v hodnosti podporučíka) 7 109 FRF za měsíc. Po ukončení školy jsou absolventi jmenováni do hodnosti poručíka. Nastupují službu u pluku, kde mohou dosáhnout hodnosti kapitána - na funkci velitele roty nebo baterie. Ve 30 až 35 letech si mohou své vojenské vzdělání zvýšit, dosáhnout vyšších hodností ve vyšších funkcích.

● **Vojenská vševojsková škola (EMIA, Coëtquidan)** připravuje důstojníky (ženy i muže) pro pozemní vojsko. Škola zároveň připravuje i poddůstojníky a důstojníky v záloze. Studium je dvouleté. Přihlásit se mohou maturanti ve věku od 22 do 30 let. Po ukončení školy jsou absolventi jmenováni do hodnosti podporučíka.

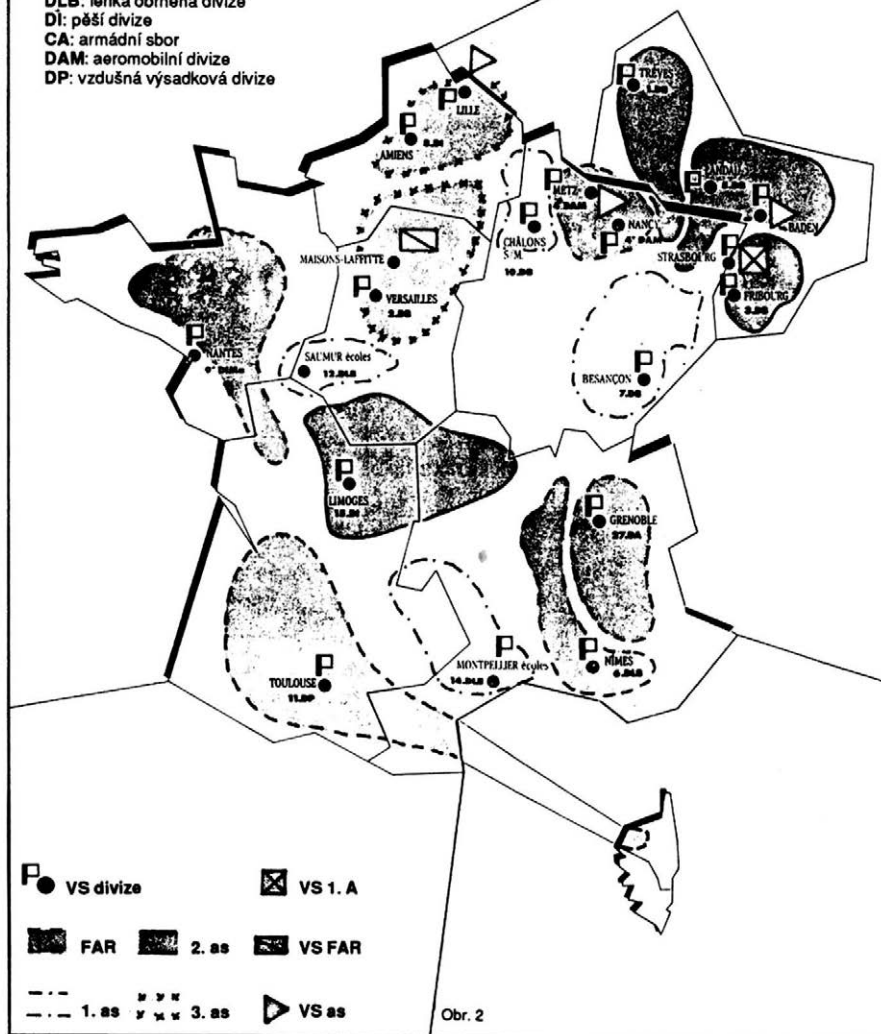
● **Vojenská technická a administrativní škola (EMCTA, Coëtquidan)** připravuje důstojníky (ženy i muže) do štábních funkcí pozemního vojska, do služeb PHM, zdravotnictví a do výzbrojní služby. Přihlásit se mohou maturanti ve věku do 30 let, kteří slouží v armádě v hodnosti poddůstojníka nebo důstojníka. Absolventi mohou v průběhu další služby dosáhnout i hodnosti generála.

Po absolvování vojenské školy nebo učiliště si mohou důstojníci zvýšit svoji kvalifikaci v tzv. aplikačních školách, a to podle druhu vojsk, u kterých slouží.

Aplikační školy: pěší (Montpellier), tanková (Saumur), dělostřelecká (Draguignan),

ROZMÍSTĚNÍ SVAZU A SVAZKU POZEMNÍHO VOJSKA

FAR: síly pro rychlé zasazení
DB: tanková divize
DIMa: divize námořní pěchoty
DA: horská divize
DLB: lehká obrněná divize
DI: pěší divize
CA: armádní sbor
DAM: aeromobilní divize
DP: vzdušná výsadková divize

Obr. 2

protivzdušné obrany (Nîmes), týlová (Tours), ženijní (Angers), spojovací (Montargis), taktického letectva (Le Luc), zásobovací (Bourges), administrativní (Montpellier).

Specializované aplikační školy: horská (Chamonix), vojenského letectva (Dax), skupin zvláštního určení (Mont Luis), vševojsková (Grenoble), vzdušná výsadková (Pau), sportovní (Fontaine-Bleau).

■ **Letecká škola** (EA, Salon de Provence) připravuje důstojníky pro službu u vojenského letectva. Přihlásit se mohou pouze občané francouzské národnosti. Na studijní obor pilotní se mohou přihlásit studenti, kteří dosáhli v den nástupu do školy maximálně 22 let (do ostatních oborů do věku 23 let). Podmínkou je získané maturitní vysvědčení, psychická a fyzická zdatnost. Studium je tříleté. Služební příjem je v prvním ročníku 2 350 až 2 950, ve druhém 6 000 až 7 350 a ve třetím 7 250 až 9 000 FRF měsíčně. Po ukončení studia je důstojník - pilot povinen sloužit v armádě 8 let, důstojníci na ostatních funkcích 6 let.

■ **Vojenská letecká škola** (EMA, Salon de Provence) připravuje důstojníky nepilotních funkcí i důstojníky v záloze. Ke studiu se mohou přihlásit maturanti ve věku 24 až 30 let. Po ukončení jsou absolventi zařazováni do funkcí mechanika, pozemního letovoda, pozemního personálu na leteckých základnách.

■ **Mezi další školy vojenského letectva** patří: škola pozemních letovodů (Avord), škola pozemního personálu (Nîmes), technická škola (Saintes).

Ženy mohou sloužit i studovat u vojenského letectva za stejných podmínek jako muži. Není jim však dovoleno studovat a vykonávat funkci vojenského pilota.

▲ **Studenti lékařství a farmacie** jsou zapsáni na školách v Lyonu a Bordeaux, kde po absolvování studia (včetně oborů vojenského lékařství a farmacie) obdrží diplomy za stejných podmínek jako u civilních škol. Podmínkou přijetí ke studiu na vojenské lékařské školy je věk do 23 let.

Studijní obor všeobecného lékařství se studuje 7 let, farmacie 5 let a veterinární lékařství 4 roky. Po ukončení studia se mohou absolventi přihlásit do aplikačních škol, kde získají užší zdravotnickou specializaci pro určitý druh ozbrojených sil. Studium trvá 6 až 8 měsíců.

Aplikační školy jsou: pro pozemní vojsko (Paris), letectvo (Paris), námořnictvo (Toulon), a po ukončení studia je stáž na školní lodi Jeanne d'Arc, tropického lékařství (Marseille).

Školy pro zbrojní průmysl:

- **Polytechnická škola** (Paris) připravuje budoucí inženýry zbrojního průmyslu. Studium je stejné jako na jiných technických školách, poskytuje však základ pro další práci ve zbrojních závodech a zařízeních. Při studiu se začínají vybírat studenti, kteří mají nejlepší studijní výsledky a předpoklady pro práci ve zbrojním průmyslu. Po ukončení studia mohou vybraní absolventi dál studovat na dalších školách pro zbrojní průmysl. Studium na těchto školách je většinou dvouleté a absolventi jsou zařazováni na funkce do zbrojařských závodů. Výběr studentů a jejich zařazování řídí Hlavní výzbrojní správa (DGA).

- **Další školy:** Národní vysoká letecká škola (Paris), Národní vysoká odborná škola (Paris), Národní vysoká inženýrská škola pro výzkum a prostředky vyzbrojování (Arcueil), Národní vysoká inženýrská škola pro konstrukci letadel (Toulouse), Administrativní škola pro výzbroj (Arcueil), Technická škola.

Důstojníci, kteří mají maturitu, mohou studovat na specializovaných školách (dva roky). Jde o: Vyšší zbrojařský kurs (Paris), Vyšší kurs řízených střel (Paris), Vysokou elektro-technickou školu pozemního vojska (Rennes), Vysokou ženijní školu (Versailles).

● **Další vojenské školy jsou:**

- Vysoká vojenská škola pro atomovou energii (Cherbourg),
- Národní výbrojní vysoká vojenská škola,
- Vysoká vojenská technická škola spojovacího a ženijního vojska,
- Vysoká vojenská škola týlového a materiálního zabezpečení,
- Vysoká vojenská škola s jadernou specializací (Lyon).

● Ke studiu na vojenských akademiích se mohou přihlásit důstojníci, kteří vykonávají funkce ve štábech a nemají víc než 35 až 40 let fyzického věku. Jde o:

- Vojenskou akademii ozbrojených sil,
- Vojenskou akademii vševojskového směru,
- Vyšší vševojskový kurs,
- Vysokou vojenskou školu pro vědu a techniku (se statutem vojenské akademie).

Vojenské školy vojenského námořnictva mají obdobné členění jako školy pozemního vojska a vojenského letectva.

Činná služba ve francouzských ozbrojených silách se dělí na službu vojáků z povolání, vojenskou základní, v civilní obraně, pomocnou technickou službu v zámoří, v zahraničí a civilní. Věková hranice pro povolání do vojska je 20 let.

Služba vojáků z povolání je taková, k níž se vojáci přihlásili dobrovolně. Ve většině případů jde o studenty vojenských škol, kteří po ukončení studia nastupují službu u vojsk. Průběh je podobný jako u ostatních západních armádách. Věková hranice pro odchod do důchodu je 55 let, u Národního četnictva 60 let, u některých funkcí 65 let.

Vojenská **základní** služba trvá 12 měsíců. Povolanci ji mohou vykonávat již v roce, kdy dovrší 18 let (nástup 1. října). Nejvyšší věková hranice pro povolání do vojska činí 29 let. Během základní vojenské služby má voják nárok na 16 dnů řádné dovolené, které si může libovolně několikrát vybrat, ve třetím až jedenáctém měsíci služby. Jednou za měsíc má voják nárok na opuštění posádky s odjezdem ve čtvrtek večer a návratem v pondělí ráno. Kázeňské tresty se udělují podle závažnosti přestupku. Trest vězení se uděluje nejvýše 40 dnů.

Služba v civilní obraně činí 12 měsíců. Je zaměřena na výcvik v ochraně a obraně obyvatelstva.

Pomocná technická služba v zámoří trvá 16 měsíců.

Civilní služba probíhá 24 měsíce, nastupují k ní povolanci, kteří odmítají službu ve zbraní z náboženských nebo etických důvodů.

Při základní vojenské službě nebo po jejím ukončení mohou vojáci požádat o prodloužení vojenské služby. Základní službu je možné si prodloužit nejvýše o 24 měsíce. Vojáci pak nastupují do tzv. dobrovolně prodloužené služby VSL (Les volontaires service long). Výhodou této služby je, že vojáci mohou sloužit v blízkosti svého bydliště, pobírají větší služné a mají delší dovolenou. Žádosti o tuto službu si nejčastěji podávají vojáci sloužící u vojenského letectva, námořnictva, útvarů zvláštního určení (commandos), sil pro rychlé zasazení FAR nebo u útvarů francouzských ozbrojených sil v SRN FFA (Les forces françaises en Allemagne).

Základní vojenská služba pro ženy není povinná, jsou přijímány do vojska na základě dobrovolnosti, za stejných podmínek jako muži. Podle typu absolvovaných vojenských škol mohou dosahovat poddůstojnických i důstojnických hodností a zastávat obdobné funkce jako muži. Ženám není dovoleno sloužit u útvarů zvláštního určení, v některých velitelských